

Valtiovarainministeriö

Snellmaninkatu 1 A

00023 Valtioneuvosto

CorpNordic Finland OY

Lautatarhankatu 6

00580 Helsinki

Helsingissä 20.8.2014

Viite: Joukkolainahaltijoiden edustajia koskevan erityislainsäädännön tarpeen arviointi - VM056:00/2014

Ohessa CorpNordic Finland Oy:n kirjallinen lausunto vastauksena valtiovarainministeriön 24.6.2014 lähettämään lausuntopyyntöön.

- 3.3.2) CorpNordicilla on yhteensä yli 10 vuoden kokemus joukkovelkakirjanhaltijoiden edustajana toimimisesta Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa. Erityisesti muista Pohjoismaista saatujen kokemusten perusteella olemme sitä mieltä, että edustussuhteesta, sen voimassaolosta ja siihen liittyvistä muista järjestelyistä olisi hyvä säätää erityislaissa. Tärkeää olisi varmistaa erityisesti edustussuhteen pysyvyys ja se, ettei edustussuhde missään olosuhteissa automaattisesti päätty, mikäli valtuuttaja asetetaan konkurssiin.

Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa ongelmaksi on usein muodostunut se, ettei edustajalla ole oikeutta saada tietoja joukkovelkakirjojen omistajista suoraan arvopaperikeskukselta. Voidakseen huolehtia velvollisuuksistaan, edustajan olisi tunnettava edustettavien henkilöllisyys. Esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa liikkeeseenlaskijaa uhkaa konkurssi, olisi omistajien intressissä saada ajoissa tietoa järjestettävistä edustajakokouksista ja päästä siten vaikuttamaan siihen, miten omistajien etuja parhaiten suojataan. Tässä ja useissa muissa tilanteissa olisi tärkeää, että edustajana voisimme ottaa yhteyttä suoraan jvk-omistajiin ja että käytössämme olisi ajantasaiset yhteystiedot. Monet yksityiset omistajat eivät seuraa lehdissä julkaistuja ilmoituksia tai EuroClearin tiedotuksia, ja saattavat siksi joutua epäedulliseen asemaan. Jvk-omistajien oikeusturvan kannalta asiasta olisi hyvä säätää erityislaissa. Vaihtoehtoisesti ongelma voitaisiin nähdäksemme ratkaista niin, että suostumus yhteystietojen luovuttamiseen sisällytettäisiin sopimusehtoihin.

- 3.3.3) Viittaamme kohtaan 3.3.2. ja olemme sitä mieltä, että asiasta olisi hyvä säätää tarkemmin erityislaissa. Nykyinen voimassaoleva lainsäädäntö ei nähdäksemme takaa edustussuhteen pysyvyyttä riittävässä määrin, ja jättää liikaa tulkinnanvaraisuutta.
- 3.3.4) Kuten yllä kohdissa 3.3.2. ja 3.3.3, CorpNordic on sitä mieltä, että edustajan kanneoikeudesta olisi hyvä säätää erikseen joukkovelkakirjanhaltijoiden edustajia koskevassa erityislaissa. Nykyinen tilanne on tulkinnanvarainen, ja erityislaki tarkentaisi sääntelyä erityisesti suhteessa kolmansiin. Tilanteen selkiyttämiseksi voitaisiin myös harkita ns. "no-action"-säännöksen kirjaamista lakiin sen sijaan, että siitä säädetään yleisen sopimusoikeuden puitteissa.
- 3.3.5) Jvk-edustajan oikeus hakea liikkeeseenlaskijaa konkurssiin sekä toimia muuten jvk-omistajien puolesta on käytännössä tärkeä, ja olemme sitä mieltä, että asiasta olisi hyvä säätää erityislaissa. Konkurssimenettely olisi selkeämpi ja tarkoituksenmukaisempi kaikkien osapuolten kannalta, mikäli puhevaltaa käyttäisi yksi edustaja. Viittaamme myös yllä mainittuun "no action"-säännökseen.

- 3.3.6) Koska useissa tilanteissa kyseeseen voivat tulla erilaiset velkajärjestelyt, valinnan tulisi kohdistua näistä kulloinkin tarkoituksenmukaisimpaan. Laissa olisi siksi hyvä olla säännös, jonka mukaan edustajalla on oikeus tehdä hakemus kaikkien menettelyiden osalta sekä käyttää asiaankuuluvaa puhevaltaa.
- 3.3.7) Nähdäksemme suuri osa kohdassa 3.3.7. mainituista tilanteista voidaan ratkaista sopimusteknisesti tai oikeuskäytännön perusteella. Lakiin olisi kuitenkin aiheellista ottaa erityiset säädökset koskien useita tässä yhteydessä esiin nousevia kysymyksiä. Panttioikeuden osalta olisi hyvä määritellä, että edustaja on kelpoinen panttaamaan omaisuutta jvk-omistajien puolesta, ja että tällainen pantti on aina turvattu edustajan velkojia vastaan. Sama koskee muita vakuusoikeudellisia kysymyksiä. Lisäksi lain tasolla voitaisiin täsmentää, että edustajalla on oikeus hakea täytäntöönpanoa sekä ottaa haltuun tai myydä esimerkiksi kiinteistövakuuksia.
- 3.3.8) Nykyinen lainsäädäntö, sopimusvapaus ja yleiset oikeusperiaatteet riittävät mielestämme tällä hetkellä säätelemään edustajan tiedonanto- ja muita toimintavelvollisuuksia. Yleisesti näistä velvollisuuksista ei ole säädetty kattavasti laissa niissäkään maissa, joissa joukkovelkakirjamarkkinoilla on pitkä historia ja edustajatoiminnalla vakiintunut käytäntö. Velvollisuuksista voitaisiin säätää erikseen myöhemmässä vaiheessa, mikäli tuleva oikeuskäytäntö osoittaa, että erityiseen lainsäädäntöön on joltain osin tarvetta.
- 3.3.9) Emme näe edustajan toiminnassa sinänsä sellaista riskiä jvk-omistajille, jonka kontrolloiminen edellyttäisi rekisteröintiä. Toisaalta edustajille tulisi asettaa tietyt kelpoisuusvaatimukset, ja rekisteröitymisvaatimus olisi siksi perusteltu. Toinen vaihtoehto olisi erityinen toimilupa, joka olisi edellytys edustajana toimimiselle. Mikäli lainsäädännössä päädytään rekisteröitymisvaatimukseen, tulisi itse rekisteröinnin olla nopea ja sujuva prosessi, jotta se ei viivästyttäisi liikkeeseenlaskuja.

Muista Pohjoismaista saatuihin, osin negatiivisiin kokemuksiin perustuen ehdotamme myös harkitsemaan riippumattomuusvaatimuksen ottamista lakiin. Joukkovelkakirjanomistajien näkökulmasta katsottuna on äärimmäisen tärkeää, että edustajan toiminta on läpinäkyvää ja että sen tarkoituksena on ainoastaan jvk-omistajien etujen valvominen. Tämä vaikuttaa koko joukkovelkakirjamarkkinoiden luotettavuuteen ja siten myös kannattavuuteen ja markkinoiden kasvuun. Mikäli edustaja on erityisessä suhteessa liikkeeseenlaskijaan tai liikkeeseenlaskijan pankkiin, herää oikeutetusti kysymys siitä, pystyykö edustaja toimimaan puolueettomasti suhteessa edustamiinsa tahoihin. Kyseessä on intressikonflikti, joka voitaisiin välttää ottamalla lakiin säännös siitä, että edustajan on oltava liikkeeseenlaskijaan nähden riippumaton. Vaihtoehtoisesti, joskaan ei yhtä tehokkaasti, asia voitaisiin ratkaista ottamalla lakiin vaatimus, jonka mukaan edustajan on ilmoitettava kaikki sellaiset suhteet ja kytkökset, joilla voi olla vaikutusta edustussuhteeseen.

Mikäli teillä on kysyttävää yllä olevaan liittyen, pyydämme ystävällisesti ottamaan yhteyttä allekirjoittaneisiin. Jos lausuntokierros johtaa lainsäädäntötoimiin, kommentoimme myös mielellämme mahdollista lakiesitystä.

Ystävällisin terveisin

Timo Talvitie

Nora Luomahaara